

Universiteit
Leiden

The Netherlands

'Mag een apotheker mijn recept wijzigen?'

Hendriks, A.C.

Citation

Hendriks, A. C. (2017). 'Mag een apotheker mijn recept wijzigen?'. *Nederlands Tijdschrift Voor Geneeskunde*, 161 (d2148)(44), 39-40. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/56148>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/56148>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

RECHT

Mag een apotheker mijn recept wijzigen?

A.C. (Aart) Hendriks

VRAAG

Mag een apotheker mijn recept wijzigen?

JURIDISCHE ACHTERGROND

Artsen zijn als een van de weinige beroepsgroepen bevoegd geneesmiddelen voor te schrijven die uitsluitend op recept verkrijgbaar zijn (UR-geneesmiddelen). Het is aan artsen of en hoe zij gebruik maken van deze bevoegdheid. Op grond van hun deskundigheid en de geldende professionele standaarden bepalen artsen zelf wat de optimale medicamenteuze behandeling is voor een patiënt. Dit wordt ook wel de prescriptievrijheid van artsen genoemd. Artsen zijn daarbij verplicht te handelen als goed hulpverlener en goede zorg te leveren.

De verplichting om te handelen als goed hulpverlener en om goede zorg te leveren geldt ook voor apothekers. Zij zijn op hun beurt als enige beroepsgroep gerechtigd UR-geneesmiddelen te verstrekken aan patiënten of deze bij hen te laten bezorgen. Het – zoals de wet zegt – ‘ter hand stellen’ van geneesmiddelen mag uitsluitend in de hoeveelheid en de sterkte die op het recept zijn aangegeven. Zo’n recept moet volgens de wet ook de stof- of merknaam van het betreffende geneesmiddel bevatten.

Artsen en apothekers moeten dus beiden goede zorg leveren, maar hebben ieder een eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot de medicatieveiligheid. Dit betekent voor de apotheker onder meer dat hij zelfstandig beslist over het al dan niet verstrekken van het voorgeschreven geneesmiddel; dit staat ook in het ‘Handvest van de apotheker’.¹ De wet gaat er overigens van uit dat een apotheker het recept uitvoert. Zo bepaalt de Geneesmiddelenwet dat de apotheker een recept alleen niet opvolgt als hij een vergissing vermoedt, dan wel als het recept onvolledig, verminkt of onleesbaar is. In die gevallen is de apotheker verplicht zo spoedig mogelijk contact op te nemen met de voorschrijver.

Mag een apotheker eigenhandig overgaan tot het ver-

strekken van een ander geneesmiddel dan genoemd op het recept? Volgens de letter van de wet is dat behoudens nood niet toegestaan. Immers, voor het ter hand stellen van dat andere UR-geneesmiddel ontbreekt een rechtsgeldig recept. En een apotheker is niet bevoegd een recept te wijzigen of zelf een recept uit te schrijven. Volgens de rechtspraak is er één uitzondering op deze regel. Indien zowel de voorschrijver als de patiënt akkoord gaat met het ter hand stellen van een vervangend geneesmiddel, is dit toegestaan.

Generieke substitutie Maar hoe zit het dan met de generieke substitutie, dat wil zeggen: het verstrekken van een generiek geneesmiddel met dezelfde werkzame bestanddelen in dezelfde concentratie en dezelfde farmaceutische vorm als het originele merkgeneesmiddel (spécialité)? Overheid, zorgverzekeraars en beroepsgroepen voeren al jaren een beleid om het voorschrijven en verstrekken van generieke geneesmiddelen te bevorderen, mits verantwoord – dit om kosten te besparen. Wettelijk is dat toegestaan, zeker nu zorgverzekeraars sinds 2008 bevoegd zijn een preferentiebeleid te voeren.

Als de apotheker overgaat tot generieke substitutie, dient hij er wel van overtuigd te zijn dat substitutie verantwoord is en moet hij de patiënt de noodzakelijke informatie verstrekken. Substitutie is niet toegestaan als de arts op het recept heeft aangegeven dat er sprake is van een medische noodzaak (m.n.). In dat geval heeft de patiënt recht op het medicament dat de voorschrijver op het recept heeft vermeld, vaak een duurder merkgeneesmiddel.

Weigering Mag een apotheker tot slot weigeren een geneesmiddel te verstrekken zolang de voorschrijver niet tevens een ander geneesmiddel voorschrijft of als de apotheker anderszins meent dat het niet veilig is het betreffende middel te verstrekken? Zoals gezegd heeft een apotheker een eigen verantwoordelijkheid met betrekking tot de medicatieveiligheid. Die verantwoordelijkheid kan met zich brengen dat hij een middel niet of nog niet verstrekt zolang niet aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Van de apotheker wordt dan verwacht dat hij zo spoedig mogelijk contact opneemt met de voorschrijver en dat hij de redenen van niet-verstrekken goed kan motiveren.

In de regel leidt dit overleg tussen apotheker en voorschrijvend arts tot een oplossing. Mocht dit niet zo zijn, dan kan de arts – in overleg met de patiënt – beslissen

*Universiteit Leiden, Faculteit der Rechtsgeleerdheid, departement
Publiekrecht, Leiden.*

Prof. mr. dr. A.C. Hendriks, jurist (a.c.hendriks@law.leidenuniv.nl).

het recept aan een andere apotheek voor te leggen of het handelen van de apotheker tuchtrechtelijk te laten toetsen. Dat laatste is bepaald niet bevorderlijk voor de samenwerkingsrelatie.

ANTWOORD

Het is een apotheker niet toegestaan het door een arts voorgeschreven recept te wijzigen. Daarentegen is een apotheker niet verplicht het op een recept voorgeschreven geneesmiddel te verstrekken aan een patiënt. Tegenover de prescriptievrijheid van de arts staat de eigen professionele verantwoordelijkheid van de apotheker. Dit laatste kan de apotheker doen besluiten een voorgeschreven geneesmiddel niet te verstrekken of te verlangen dat

er een tweede recept komt voor een bijkomend geneesmiddel. Hiervoor zijn echter wel goede redenen nodig. Mits verantwoord mag de apotheker wel overgaan tot substitutie van het door de arts voorgeschreven geneesmiddel. Het verstrekken van een andersoortig geneesmiddel mag alleen op basis van toestemming van patiënt en voorschrijvend arts.

In de serie 'Juridische vraag' geeft een jurist antwoord op een vraag waarvoor artsen in de praktijk vaak worden gesteld.

Citeer als: Ned Tijdschr Geneeskd. 2017;161:D2148

 KIJK OOK OP WWW.NTVG.NL/D2148

LITERATUUR

- 1 Handvest van de apotheker. Den Haag: Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie; 2013.